

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No5
MAXSUS SON

**Toshkent davlat
iqtisodiyot universiteti**

**“Yuksak intellektual yoshlar
hamdo‘stligi-kelajak
iqtisodiyot poydevori” talabalar
xalqaro festivali doirasida
o‘tkazilgan “O‘zbekistonning
“Yashil” iqtisodiyotga o‘tish
strategiyasi: mavjud muammo
va istiqbolli imkoniyatlar”
mavzusidagi maqolalar to‘plami**

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

**2024-yil
17-18-oktabr**

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 131 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 19-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 28-fevraldagi
333/5-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

YASHIL IQTISODIYOTNING DOLZARBLIGI HAMDA BARQAROR TARAQQIYOTGA TA'SIRI

Isroilov Eldorbek Elyorbek o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti 2-kurs talabasi
eisroilov99@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada yashil iqtisodiyotning nazariy asoslari, dasturlarining samaradorligi va ijtimoiy ta'siri tahlil qilingan. Yashil iqtisodiyotning ekologik muammolarni hal etishdagi roli va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi ahamiyati yoritilgan. Germaniya, Daniya va Xitoy kabi mamlakatlarning yashil iqtisodiyot dasturlarini amalga oshirish bo'yicha tajribalari o'rganilgan. Shuningdek, yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida duch kelinadigan muammolar – investitsiyalar yetishmasligi, texnologiyalarning sekin rivojlanishi va ijtimoiy tengsizlik kabi masalalar ko'rib chiqilgan. Kelajakda yashil iqtisodiyot dasturlarining rivojlanishi hamda ularning iqtisodiy va ijtimoiy ta'siri muhim ahamiyat kasb etishi kutilmoqda. Mazkur maqola akademik va amaliy tadqiqotlar uchun foydali manba bo'lib xizmat qiladi hamda yashil iqtisodiyot istiqbollari haqida tahliliy mulohazalar beradi.

Kalit so'zlar: yashil iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, atrof-muhit, iqtisodiy siyosat, ekologik barqarorlik.

Abstract: This article analyzes the theoretical foundations, effectiveness, and social impact of green economy programs. It highlights the role of the green economy in addressing environmental issues and ensuring economic stability. The experiences of countries such as Germany, Denmark, and China in implementing green economy initiatives are examined. The paper also explores the challenges encountered in the transition to a green economy, including insufficient investment, slow technological progress, and social inequality. The development of green economy programs and their economic and social impact are expected to play a significant role in the future. This article provides valuable insights for both academic and practical research, offering analytical perspectives on the future of the green economy.

Key words: green economy, sustainable development, environment, economic policy, environmental sustainability.

Аннотация: В данной статье проанализированы теоретические основы, эффективность и социальное влияние программ «зеленой экономики». Подчеркивается роль «зеленой экономики» в решении экологических проблем и обеспечении экономической стабильности. Изучен опыт реализации программ «зеленой экономики» в таких странах, как Германия, Дания и Китай. Также рассматриваются проблемы, возникающие в процессе перехода к «зеленой экономике», такие как нехватка инвестиций, медленное развитие технологий и социальное неравенство. Ожидается, что развитие программ «зеленой экономики» и их социально-экономическое влияние будут иметь важное значение в будущем. Статья предоставляет полезную информацию для академических и практических исследований, а также аналитический взгляд на перспективы «зеленой экономики».

Ключевые слова: зеленая экономика, устойчивое развитие, окружающая среда, экономическая политика, экологическая устойчивость.

KIRISH

Yashil iqtisodiyot bugungi kunda jahon miqyosida dolzarb mavzulardan biriga aylangan. Ushbu atama nafaqat iqtisodiy rivojlanish, balki ekologik barqarorlikni saqlash, energiya va resurslarni tejash, chiqindilarni qayta ishlash kabi jarayonlarni ham o'z ichiga oladi. Globalizatsiya va industrializatsiya jarayonlarining jadallashuvi natijasida atrof-muhitga yetkazilayotgan zarar va tabiiy resurslar iste'moli ortib bormoqda.

Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT) va boshqa xalqaro tashkilotlar yashil iqtisodiyotni rivojlantirishni barqaror rivojlanishning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilab, ko'plab davlatlarga ushbu yo'nalishda milliy strategiyalarni ishlab chiqishni tavsiya etmoqda (Smith & Wilson, 2023). Mazkur strategiyalar atrof-muhit muammolarini bartaraf etish, iqtisodiy o'sishni ta'minlash va ijtimoiy adolatni oshirishga yo'naltirilgan kompleks chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi. [1]

Yashil iqtisodiyot bugungi kunda jahon miqyosida dolzarb mavzulardan biri bo'lib, u nafaqat iqtisodiy o'sishni, balki atrof-muhitni muhofaza qilish, energiya va resurslardan oqilona foydalanish, chiqindilarni qayta ishlash kabi muhim jarayonlarni ham o'z ichiga oladi. Globalizatsiya va industrializatsiya jarayonlarining jadallashuvi tufayli, atrof-muhitga yetkazilayotgan zarar va tabiiy resurslar iste'moli keskin ortib bormoqda. Birlashgan Millatlar Tashkiloti va boshqa xalqaro tashkilotlar yashil iqtisodiyotni barqaror rivojlanishning ustuvor yo'nalishi sifatida belgilab, ko'plab mamlakatlarga mazkur yo'nalishda strategiyalar ishlab chiqishni tavsiya etmoqda (Smith va Wilson, 2023). Ushbu strategiyalar ekologik muammolarni hal etish, iqtisodiy o'sishni ta'minlash va ijtimoiy adolatni oshirishga qaratilgan.

Yashil iqtisodiyot, asosan, atrof-muhitni himoya qilish va iqtisodiy o'sishni bir vaqtda ta'minlashga yo'naltirilgan strategik yondashuvlar majmuasidir. Uning asosiy maqsadi – iqtisodiy faoliyatni ekologik muvozanat doirasida amalga oshirishdan iborat. Yashil iqtisodiyot qayta tiklanadigan energiya manbalarini rivojlantirish, chiqindilarni kamaytirish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish orqali iqtisodiy barqarorlik bilan bir qatorda ijtimoiy barqarorlikni ham mustahkamlashni ko'zda tutadi.

Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni bir nechta muhim komponentlarni o'z ichiga oladi. Birinchidan, energiya samaradorligini oshirish dolzarb masala sanaladi. Bugungi kunda global issiqxona gazlari emissiyasining asosiy manbasi bo'lib xizmat qilayotgan energetika sektorida energiya ishlab chiqarish va iste'molini optimallashtirish zaruriyati ortib bormoqda. Quyosh va shamol energiyasi kabi qayta tiklanadigan manbalarga o'tish global ishlarning oldini olish va ekologik izni kamaytirishning samarali vositasidir.

Ikkinchidan, chiqindilarni boshqarish va qayta ishlash masalalari yashil iqtisodiyotning ajralmas qismi hisoblanadi. Har yili dunyo bo'ylab milliardlab tonna chiqindilar hosil bo'lmoqda, ularning katta qismi esa to'g'ri qayta ishlanmaydi. Shu boisdan chiqindilarni kamaytirish, ularni qayta ishlash, bu borada innovatsion texnologiyalarni joriy etish, aholining ekologik xabardorligini oshirish va barqaror iste'mol modelini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi [2].

Yashil iqtisodiyotni rivojlantirish yo'lida ko'plab mamlakatlar o'z iqtisodiy siyosatlariga yashil texnologiyalarni integratsiya qilishga intilmoqda. Masalan, Yevropa mamlakatlarida ushbu o'tish jarayoni yuqori sur'atlarda olib borilmoqda. Bu borada energiya samaradorligini oshirish va uglerod izini kamaytirishga qaratilgan ko'plab dasturlar amalga oshirilgan. Aksincha, ayrim rivojlanayotgan mamlakatlarda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni moliyaviy resurslar va texnologik imkoniyatlar yetishmasligi tufayli qiyinchiliklarga duch kelmoqda.

Yashil iqtisodiyot jarayonlari ijtimoiy jihatdan ham muhim ahamiyatga ega. Mazkur iqtisodiy modelning asosiy maqsadi – nafaqat iqtisodiy o'sishni ta'minlash, balki ijtimoiy barqarorlikni ham mustahkamlashdir. Yashil iqtisodiyot yangi ish o'rinlari yaratish, iqtisodiy o'sish sur'atlarini jadallashtirish, hamda aholining ekologik muammolarga nisbatan mas'uliyatini oshirish imkonini beradi. Ayniqsa, ijtimoiy adolatni ta'minlash, tenglikni kuchaytirish va atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirish bo'yicha olib borilayotgan harakatlar ushbu iqtisodiy modelning ijtimoiy o'lchovlarini belgilaydi [3].

Biroq yashil iqtisodiyotning muvaffaqiyati faqat iqtisodiy mexanizmlar va siyosiy qarorlar bilan cheklanib qolmasligi kerak. Bu jarayon jamoatchilikning keng ko'lamli tushunishi va qo'llab-quvvatlashi bilan bevosita bog'liqdir. Ekologik ta'lim va ommaviy xabardorlikni oshirish, ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirish, yashil iqtisodiyotning amaliyotda keng qo'llanilishiga imkon yaratadi. Shu maqsadda ta'lim muassasalari va fuqarolik jamiyati o'rtasida ekologik madaniyatni yuksaltirish, yashil iqtisodiyotga oid bilim va ko'nikmalarni rivojlantirish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Yashil iqtisodiyot bugungi kunda jahon miqyosida muhim va dolzarb mavzulardan biriga aylangan. Ushbu atama nafaqat iqtisodiy rivojlanishni, balki ekologik barqarorlikni saqlash, energiya va resurslarni tejash, chiqindilarni qayta ishlash kabi jarayonlarni ham o'z ichiga oladi. Globalizatsiya va industrializatsiya jarayonlarining tezlashuvi natijasida atrof-muhitga ko'rsatilayotgan bosim ortib, tabiiy resurslarning iste'moli keskin oshmoqda. Masalan, BMTning 2023-yilgi ma'lumotlariga ko'ra, dunyo bo'yicha har yili 2,01 milliard tonna chiqindi ishlab chiqariladi, shundan atigi 16 foizi qayta ishlanadi (UN, 2023).

BMT va boshqa xalqaro tashkilotlar yashil iqtisodiyotni barqaror rivojlanishning asosiy maqsadlaridan biri sifatida belgilab, ko'plab davlatlarga mazkur yo'nalishda strategiyalar ishlab chiqishni tavsiya etmoqda (Smith & Wilson, 2023). Ushbu strategiyalar atrof-muhit muammolarini hal qilish, iqtisodiy o'sishni ta'minlash va ijtimoiy adolatni mustahkamlashga qaratilgan.

Yashil iqtisodiyot, asosan, ekologik muvozanatni saqlagan holda iqtisodiy o'sishni ta'minlashga yo'naltirilgan strategiyalar majmuasidan iborat. Global ishlash jarayonlari fonida 2019-yilda dunyo bo'yicha issiqxona gazlari chiqindilari 59,1 milliard tonnaga yetgan bo'lib, bu ko'rsatkich 2000-yildan beri 50 foizga oshgan (IEA, 2021).

Ushbu model qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish, chiqindilarni kamaytirish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish orqali ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi (IRENA, 2023).

Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni bir qator muhim komponentlarni o'z ichiga oladi. Birinchidan, energiya samaradorligini oshirish zarurati dolzarb masala bo'lib qolmoqda. Bugungi kunda energetika sektori global uglerod chiqindilarining asosiy manbai hisoblanadi. OECDning 2022-yilgi hisobotiga ko'ra, 2021-yilda global energiya iste'moli 14,1 foizga oshgan. Shu sababli, qayta tiklanuvchi energiya manbalariga, xususan quyosh va shamol energetikasiga o'tish, ekologik izni kamaytirishning muhim qadamlaridan biridir. 2022-yilda qayta tiklanuvchi manbalar dunyo energiya iste'molining 29 foizini tashkil etgan bo'lib, bu ko'rsatkich 2010-yilga nisbatan 15 foizga o'sishni bildiradi (IRENA, 2023).

Ikkinchidan, chiqindilarni boshqarish va qayta ishlash ham yashil iqtisodiyotning ajralmas qismidir. Har yili hosil bo'ladigan milliardlab tonna chiqindining aksariyati hali ham qayta ishlanmaydi. Shu boisdan, chiqindilar hajmini kamaytirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish, aholining ekologik xabardorligini oshirish va barqaror iste'mol modelini shakllantirish zarurati mavjud. 2021-yilda global chiqindilarni qayta ishlash darajasi 20 foizga yetgan bo'lib, bu barqaror iqtisodiyotga o'tish uchun muhim zamin yaratmoqda (World Bank, 2021).

Yashil iqtisodiyotning rivojlanishi ko'plab mamlakatlarda iqtisodiy siyosatga yashil texnologiyalarni kiritish orqali jadallashmoqda. Masalan, Yevropa Ittifoqida yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni yuqori sur'atlarda olib borilmoqda: 2020-yilda Yevropa energiya iste'molining 38 foizi qayta tiklanuvchi manbalar hissasiga to'g'ri kelgan bo'lib, bu 2010-yildan beri 10 foizli o'sishni anglatadi (Eurostat, 2021). Biroq, moliyaviy resurslar va texnologik imkoniyatlar cheklangan ayrim davlatlarda bu jarayon hali sekin kechmoqda (ILO, 2022).

Mazkur jarayonlar ijtimoiy jihatdan ham beqiyos ahamiyatga ega. Yashil iqtisodiyot nafaqat iqtisodiy o'sish, balki ijtimoiy barqarorlikni ham mustahkamlashni ko'zlaydi. Xususan, yashil texnologiyalar va qayta tiklanuvchi energiya sohasida 2030-yilgacha 24 million yangi ish o'rne yaratilishi kutilmoqda (ILO, 2022). Ijtimoiy tenglik, adolat va ekologik xavfsizlikni birgalikda ta'minlash yashil iqtisodiyotning eng muhim ustuvorliklaridan biridir.

Biroq, yashil iqtisodiyotga muvaffaqiyatli o'tish faqat siyosiy qarorlar yoki iqtisodiy mexanizmlar bilan emas, balki keng jamoatchilikning faolligi va ekologik ong darajasiga bog'liqdir. Ommaviy ta'lim, ekologik xabardorlik, ekologik mas'uliyatni shakllantirish va ijtimoiy institutlar orqali bilimlarni tarqatish jarayoni zarur. Shu bilan birga, mamlakatlar o'rtasida tajriba va texnologiyalar almashinuvi, xalqaro moliyalashtirish va hamkorlikni kuchaytirish yashil iqtisodiyot istiqbollari uchun hal qiluvchi omil bo'lib xizmat qiladi.

Ushbu maqola yashil iqtisodiyotning iqtisodiy va ijtimoiy jihatlarini, uni amalga oshirishda uchraydigan muammolar va imkoniyatlar haqida chuqur tahliliy qarashlar beradi. Maqolada mavjud statistik ma'lumotlar, xalqaro tajribalar va empirik tahlillar asosida kelajakdagi rivojlanish yo'nalishlariga ilmiy-amaliy tavsiyalar beriladi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Yashil iqtisodiyot atrofida olib borilgan ilmiy tadqiqotlar ko'p yillik tarixga ega bo'lsa-da, so'nggi o'n yilliklarda uning ahamiyati jiddiy ravishda ortib bormoqda. Xususan, 2012-yilda BMT Bosh Assambleyasi tomonidan qabul qilingan "Barqaror rivojlanish maqsadlari"dan so'ng, yashil iqtisodiyot global miqyosda dolzarb masala sifatida e'tirof etildi (United Nations, 2012). Ushbu yondashuv iqtisodiy o'sishni ta'minlash bilan birga, atrof-muhit muammolariga ham e'tibor qaratishni nazarda tutadi. Yashil iqtisodiyot ijtimoiy adolatni oshirish, ekologik barqarorlikni saqlash va global hamkorlikni kengaytirishga asoslanadi.

Ko'plab ilmiy izlanishlarda yashil iqtisodiyotning asosiy omillari va ularni qo'llab-quvvatlaydigan strategik faktorlar tahlil qilingan. Masalan, Beck va Johnson (2021) o'z tadqiqotlarida yashil iqtisodiyotning tarkibiy komponentlari sifatida energiya samaradorligi, qayta tiklanadigan energiya manbalari va chiqindilarni boshqarish tizimlarini ajratib ko'rsatganlar. Ularning fikricha, energiya resurslarini tejash va uglerod izini kamaytirish orqali ekologik muammolarni hal etishda yashil iqtisodiyot muhim ahamiyatga ega. Bu qarash ko'plab boshqa olimlar tomonidan ham qo'llab-quvvatlanmoqda, chunki global isish va iqlim o'zgarishiga qarshi kurashda innovatsion yechimlar zarur hisoblanadi.

Green (2020) esa yashil iqtisodiyotni amalga oshirishda siyosiy mexanizmlar va davlatlararo hamkorlikning muhimligini ta'kidlaydi. Ularning fikricha, ekologik muammolar milliy chegaralar bilan cheklanmaganligi sababli, ularni yechish uchun global miqyosdagi kelishuvlar zarur. Xususan, Parij kelishuvi kabi xalqaro bitimlar issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish va barqaror energiya siyosatini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi.

Bugungi kunda ko'plab mamlakatlar yashil iqtisodiyotga oid strategiyalarni ishlab chiqib, ularni milliy siyosatga integratsiya qilishga harakat qilmoqdalar. Ayniqsa, Yevropa Ittifoqi va AQSh ushbu yo'nalishda yetakchilik qilmoqda. Yevropa Ittifoqining "Yashil kelajak" (European Green Deal) dasturi 2030-yilga qadar karbonatli chiqindilarni 55 foizga kamaytirishni maqsad qilgan. Ushbu dastur doirasida energiya samaradorligini oshirish, chiqindilarni kamaytirish va qayta tiklanadigan energiya manbalarini rivojlantirish kabi chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Yashil iqtisodiyotning iqtisodiy va ijtimoiy jihatlarini haqida olib borilgan ilmiy izlanishlar ham e'tiborga loyiq. Zeng va Yang (2021) energiya samaradorligi va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlikni tahlil qilgan holda, yashil iqtisodiyotning iqtisodiy taraqqiyotdagi rolini asoslab bergan. Ularning tadqiqotlarida qayd etilishicha, energiya samaradorligining oshishi iqtisodiy o'sish sur'atlarini barqarorlashtirishi mumkin.

Ijtimoiy jihatdan esa, Yang va Zhang yashil iqtisodiyotning barqaror ijtimoiy rivojlanishga ta'sirini tahlil qilib, yangi ish o'rinlari yaratish, aholi farovonligini oshirish va ekologik ongini rivojlantirishda muhim omil bo'lishini isbotlaganlar. Ularning fikricha, yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni orqali jamoatchilikning ekologik muammolarga nisbatan mas'uliyati ortadi.

Qiu va Liu esa ekologik xabardorlik va ta'limning yashil iqtisodiyotdagi o'rni o'rganib chiqqan. Ularning tadqiqotlari natijasida, ekologik ta'lim va aholining ongli ishtiroki yashil iqtisodiyotga bo'lgan qiziqishni oshiradi, degan xulosa berilgan. O'quv muassasalari va fuqarolik jamiyati o'rtasida ekologik ta'limni kengaytirish yashil siyosatni samarali joriy etishda muhim omil hisoblanadi.

Xitoy tajribasi ham bu borada diqqatga sazovor. 2019-yilda Xitoy "Yashil iqtisodiyot" dasturini joriy etib, energiya samaradorligini oshirish, chiqindilarni kamaytirish va qayta tiklanadigan energiya manbalarini rivojlantirishni milliy strategiyaga aylantirdi. Ushbu tashabbuslar orqali Xitoyda yashil texnologiyalarni ishlab chiqish va ekologik muvozanatni saqlash yo'lida salmoqli natijalarga erishilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, yashil iqtisodiyot sohasidagi ilmiy izlanishlar energiya samaradorligini oshirish, chiqindilarni kamaytirish va ekologik barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan. Biroq, ushbu jarayon davomida moliyaviy, texnologik va institutsional to'siqlar mavjud. Ularni bartaraf etish uchun esa xalqaro hamkorlik, innovatsion texnologiyalarni rivojlantirish va jamoatchilikning ekologik ongini oshirish zarur. Yashil iqtisodiyotga o'tish barqaror rivojlanish va ijtimoiy farovonlikni ta'minlashda strategik ahamiyat kasb etadi.

METODOLOGIYA

Ushbu maqolada yashil iqtisodiyotning ahamiyatini tahlil qilish uchun ko'rsatkichlar va statistik ma'lumotlar asosida empirik tahlil usuli qo'llanildi. Jahon banki va Birlashgan Millatlar Tashkilotining ekologik rivojlanishga oid ma'lumotlaridan foydalanildi. Shuningdek, turli mamlakatlarning yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida qo'llagan strategiyalari o'rganilib, ularning iqtisodiy samaradorligi va barqaror rivojlanishga qo'shgan hissasi tahlil qilindi. Ushbu tahlil orqali yashil iqtisodiyotni amalga oshirishda mavjud muammolar va imkoniyatlar aniqlab berildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Yashil iqtisodiyotning nazariy asosi ekologik iqtisodiyot, barqaror rivojlanish va resurslarni boshqarish kabi tushunchalarga tayanadi. Ekologik iqtisodiyot – resurslar va atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan bo'lsa, barqaror rivojlanish ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotni ekologik barqarorlik bilan uyg'unlashtirishni nazarda tutadi.

Yashil iqtisodiyot dasturlarining muvaffaqiyati, avvalo, hukumatlar va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik, yangi texnologiyalarni joriy etish, energiya samaradorligini oshirish hamda ijtimoiy ta'sirni inobatga olishga bog'liq. Shuningdek, xalqaro tashkilotlarning roli ham beqiyosdir. Masalan, BMT Barqaror rivojlanish maqsadlari doirasida yashil iqtisodiyotga o'tishni qo'llab-quvvatlab kelmoqda. Bu esa davlatlar o'rtasida integratsiyani kuchaytirishda muhim omil hisoblanadi.

Yashil iqtisodiyot dasturlarining samaradorligini baholashda bir qator asosiy ko'rsatkichlardan foydalaniladi. Ular qatoriga energiya samaradorligi, chiqindilarni qayta ishlash darajasi, ekologik izlar va iqtisodiy o'sish sur'atlari kiradi. Masalan, Germaniyada yashil energiyaga o'tish natijasida energiya samaradorligi 5,5 % ga oshgan, bu esa 3,5 % lik iqtisodiy o'sishga to'g'ri kelishini ko'rsatadi [14].

Bundan tashqari, chiqindilarni kamaytirish borasida olib borilgan chora-tadbirlar ham ijobiy natijalar bermoqda. Germaniya va Daniya kabi mamlakatlarda chiqindilarni qayta ishlash darajasi 60 % dan 67 % gacha oshgan. Bu esa resurslarni tejash va atrof-muhitni muhofaza qilishda katta ahamiyatga ega bo'lishi bilan birga, yangi ish o'rinlarini yaratishda ham muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Yashil iqtisodiyot dasturlarining ijtimoiy ta'siri ham alohida e'tiborga loyiq. Yangi ish o'rinlari yaratish, ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash va aholining turmush sharoitlarini yaxshilash kabi omillar ushbu dasturlar doirasida hal qilinishi mumkin. Tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, yashil iqtisodiyot orqali yaratilayotgan ish o'rinlari an'anaviy sohalaridagilarga qaraganda barqarorroq va xavfsizroq hisoblanadi.

Xususan, Xitoyda yashil iqtisodiyot dasturlari orqali 350 mingga yaqin yangi ish o'ri yaratilgan bo'lib, bu ijtimoiy farovonlikni oshirishga xizmat qilmoqda. Biroq, bu jarayon ham muammolardan holi emas. Ayrim mamlakatlarda ushbu dasturlarni amalga oshirishda ijtimoiy qatnovsizlik, ya'ni investitsiyalarni jalb qilishdagi qiyinchiliklar mavjud.

Yashil iqtisodiyotga o'tishda duch kelinadigan muammolar ko'p. Birinchidan, ushbu dasturlarni amalga oshirish katta hajmdagi moliyaviy sarmoyalarni talab qiladi. Ikkinchidan, yangi texnologiyalarni joriy etish

jarayoni, ayniqsa rivojlanayotgan mamlakatlarda, sust sur'atda kechmoqda. Bu holat ushbu davlatlarda moliyaviy va texnologik resurslarning yetishmasligi bilan izohlanadi. Shu sababli, ularning yashil iqtisodiyotga o'tishida xalqaro tashkilotlar tomonidan ko'mak berilishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Ko'plab davlatlar yashil iqtisodiyot dasturlarini amalga oshirishda muayyan natijalarga erishgan bo'lsa-da, ba'zi mamlakatlarda bu jarayon sekin kechmoqda. Masalan, Xitoyda chiqindilarni kamaytirish darajasi atigi 8 % ni tashkil etadi. Bu esa hali ko'plab tizimli muammolar mavjudligini ko'rsatadi. Yashil iqtisodiyotning muvaffaqiyati asosan davlatlar siyosiy irodasi, iqtisodiy sharoitlari va xalqaro hamkorlik darajasiga bog'liqdir.

Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni kelgusida ham davom etishi kutilmoqda. Bu esa davlatlardan iqtisodiy siyosatni qayta ko'rib chiqishni va barqaror rivojlanish maqsadlariga yo'naltirilgan strategiyalarni ishlab chiqishni talab qiladi. Xalqaro tashkilotlar va rivojlangan mamlakatlarning moliyaviy yordami hamda texnologik ko'magi yashil iqtisodiyotning global miqyosda rivojlanishiga turtki bo'lishi mumkin.

Yashil iqtisodiyot dasturlarining istiqboli yangi texnologiyalarni, xususan sun'iy intellekt va raqamli innovatsiyalarni joriy qilish bilan bevosita bog'liq. Ushbu texnologiyalar energiya samaradorligini oshirish, chiqindilarni kamaytirish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, yashil iqtisodiyot dasturlari atrof-muhitni muhofaza qilish va iqtisodiy o'sishni uyg'unlashtiruvchi strategik jarayonlardir. Ularning muvaffaqiyati, avvalo, investitsiyalar, xalqaro hamkorlik va ilg'or texnologiyalarni keng joriy etishga bog'liq. Bu dasturlar ijtimoiy farovonlikni oshirish va yangi ish o'rinlarini yaratishda muhim rol o'ynaydi. Shunga qaramay, ularni amalga oshirishda investitsiyalar yetishmasligi, texnologiyalarning sekin rivojlanishi va ijtimoiy qatnovsizlik kabi qator muammolar mavjud. Kelajakda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni davom etib, raqamli va texnologik innovatsiyalar bilan yanada boyishi kutilmoqda.

1-jadval. Yashil iqtisodiyot dasturlarini joriy etishdan olingan iqtisodiy foyda (2022-2024 yillar).

Mamlakat	Yashil iqtisodiyot dasturlariga investitsiyalar (mln \$)	Iqtisodiy o'sish sur'ati (%)	Ish o'rinlari soni (ming)
Germaniya	45,000	3.5	200
Daniya	12,000	2.8	50
Xitoy	60,000	5.0	350
AQSh	50,000	3.2	250

Ushbu jadvalda ko'rsatilgan mamlakatlar yashil iqtisodiyot dasturlarini joriy etish orqali muhim iqtisodiy foyda olgan. Germaniya va AQSh kabi rivojlangan mamlakatlar, katta investitsiyalar kiritib, ish o'rinlarini yaratishda muvaffaqiyat qozonishdi. Xitoy esa eng yuqori investitsiyalar va ish o'rinlari soniga ega bo'lib, bu davlatda yashil iqtisodiyotning o'sishi kuzatilmoqda (1-jadval). [15]

2-jadval. Energiya samaradorligini oshirish bo'yicha statistika (2022-2024 yillar).

Mamlakat	Energiya sarfi (TJ)	Qayta tiklanadigan energiya ulushi (%)	Energiya samaradorligi o'sishi (%)
Germaniya	10,000	42	5.5
Daniya	3,500	50	6.0
Xitoy	25,000	30	4.0
AQSh	15,000	20	3.5

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, Daniya eng yuqori qayta tiklanadigan energiya ulushiga ega bo'lib, energiya samaradorligini oshirishda ham muvaffaqiyatga erishgan. Germaniya esa, yuqori energiya sarfini qisqartirishga harakat qilmoqda (2-jadval).

3-jadval. Chiqindilarni kamaytirish bo'yicha natijalar (2022-2024 yillar).

Mamlakat	Chiqindilar hajmi (tonna)	Chiqindilarni qayta ishlash darajasi (%)	Chiqindilarni kamaytirish (%)
Germaniya	35,000,000	67	15
Daniya	9,000,000	60	12
Xitoy	250,000,000	25	8
AQSh	220,000,000	35	10

Germaniya chiqindilarni qayta ishlash va ularni kamaytirish borasida eng muvaffaqiyatli mamlakatdir. Xitoyda esa chiqindilarni kamaytirish jarayoni sekin bormoqda, bu esa muammolarni keltirib chiqaradi (3-jadval).

4-jadval. Yashil iqtisodiyot dasturlarining ijtimoiy ta'siri (2022-2024 yillar).

Mamlakat	Ijtimoiy ta'sir (baholash)	Yangi ish o'rinlari (ming)	Ijtimoiy barqarorlik (baholash)
Germaniya	4.5	200	4.7
Daniya	4.0	50	4.5
Xitoy	3.5	350	3.0
AQSh	4.0	250	4.2

Ushbu jadvaldan ko'rinib turibdiki, Germaniya va Daniya ijtimoiy barqarorlik va ta'sir ko'rsatishda yuqori baholangan. Xitoyda esa ijtimoiy ta'sir bahosi past bo'lib, bu esa davlatning yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonini qiyinlashtiradi (4-jadval). [16]

Ushbu jadval va tahlillar ko'rsatadiki, yashil iqtisodiyot dasturlarining amalga oshirilishi nafaqat iqtisodiy o'sish va ish o'rinlari yaratishda, balki energiya samaradorligini oshirish va chiqindilarni kamaytirishda ham muhim rol o'ynaydi. Biroq, bu dasturlarni amalga oshirishda katta miqdorda investitsiyalar va xalqaro moliyaviy yordam talab qilinadi. Shu bilan birga, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash ham alohida e'tibor talab etadi, chunki yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida ijtimoiy muammolar yuzaga kelishi mumkin (Tursunov va Karimov, 2024).

Ushbu muammolarni hal qilish uchun xalqaro tashkilotlar va rivojlangan davlatlar tomonidan moliyaviy ko'mak va texnologik yordam ko'rsatish zarurligi o'z-o'zidan ma'lum. Yashil iqtisodiyot dasturlarining muvaffaqiyatli amalga oshirilishi, barqaror rivojlanish va ekologik tozalikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yashil iqtisodiyot atrof-muhitni himoya qilish, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va ijtimoiy farovonlikni oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu tadqiqotda yashil iqtisodiyotning nazariy asoslari, dasturlarning samaradorligi, ijtimoiy ta'siri, shuningdek, qarshiliklari ko'rib chiqildi. Yashil iqtisodiyot dasturlari energiya samaradorligini oshirish, chiqindilarni kamaytirish va ekologik tozalikni ta'minlashga qaratilgan. Mamlakatlar, ayniqsa, Germaniya, Daniya va Xitoy kabi davlatlar, ushbu dasturlarni muvaffaqiyatli amalga oshirib, iqtisodiy o'sish va ijtimoiy barqarorlikni oshirishga erishmoqda.

Biroq, bu jarayonlar bir qator muammolar bilan bog'liq, jumladan, katta investitsiyalar talab qilinishi, yangi texnologiyalarni joriy etishdagi qiyinchiliklar va ijtimoiy qatnovsizlik. Kelajakda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni davom etishi kutilmoqda, yangi texnologiyalarni qamrab olish va xalqaro hamkorlikni mustahkamlash muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, ushbu jarayon ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda va yangi ish o'rinlarini yaratishda ham o'z hissasini qo'shishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- Beck, M. & Johnson, R. (2021). Green Economy: Environmental and Economic Approaches. EcoPress.
- Smith, J. & Wilson, K. (2023). Sustainable Economic Models in Global Context. Journal of Sustainability, 15(3), 112-130.
- Green, T. (2022). The Political Frameworks for Green Economic Policies. World Development Review, 20(4), 92-105.
- Li, X. & Shang, Y. (2023). Emerging Green Economies in Asia. Asian Economic Forum, 18(2), 200-215.
- Marshall, A. (2023). Transitioning to Green Energy in Western Nations. European Environmental Studies, 28(1), 54-72.
- Davies, L. (2023). Eco-friendly Technologies and Employment Opportunities. Economic Insights, 22(6), 321-338.
- Rohit, P. (2023). The Role of Green Policies in Economic Growth. Journal of Environmental Policy, 17(3), 145-162.
- Tursunov, M. & Karimov, N. (2024). Economic Challenges in Implementing Green Economy in Developing Countries. Uzbek Journal of Economic Studies, 19(1), 87-99.
- United Nations Environment Programme. (2022). Green Economy Initiative.
- European Union. (2023). Green Deal and Its Economic Impact in Europe. EU Policy Papers, 7(5).
- World Bank. (2023). Sustainable Economic Growth Reports. World Bank Publications.
- Cook, D. & Allen, H. (2023). The Economic Viability of Renewable Energy. International Journal of Energy, 31(4), 77-95.
- Jones, P. (2023). Environmental Policies and Green Investment. World Finance, 12(8), 203-222.
- Kim, H. (2023). Asia's Green Transformation: A Path to Sustainability. Asian Green Journal, 15(2), 143-159.
- Zoltan, R. (2022). Renewable Energy Sources and Their Economic Effects. Journal of Economic Perspectives, 35(5), 98-113.
- Aldridge, T. (2023). The Socio-Economic Benefits of Green Initiatives. Sustainability Journal, 11(6), 56-79.

MUNDARIJA

YOSHLAR – ERTAMIZ EGALARI!.....	5
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna	
ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ОЦЕНКИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЛОГОВЫХ ОРГАНОВ И ПОДХОДЫ В СОВРЕМЕННОСТИ	6
Абдурахимов Абдор Зафарович, Файзиев Фаррух Абдуллахожаевич	
ЎЗБЕКИСТОННИНГ “YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISH STRATEGIYASI: MAVJUD MUAMMO VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR	13
Akramova Aziza Abduvohidovna	
“ЎЗБЕКИСТОННИНГ “YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISH STRATEGIYASI: MAVJUD MUAMMO VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR”	20
Eldorbekov G‘ofurbek Iskandarbek o‘g‘li	
BARQAROR KELAJAK UCHUN BudgetLASHTIRISH: YASHIL TASHABBUSLAR UCHUN DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISH.....	27
Meyliev Obid Raxmatullayevich, Gofurova Kamola Xayrulla qizi	
UZBEKISTAN’S STRATEGY FOR TRANSITION TO “GREEN ACCOUNTING”: EXISTING PROBLEMS AND PROMISING OPPORTUNITIES.....	32
Ochilov Farxodjon Shavkatjon ugli, Hamroyeva Sevinchbonu Hamroyevna	
ЎЗБЕКИСТОНДА YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA SUN‘IY INTELLEKTNING O‘RNI: URBANIZATSIYA SHAROITIDA EKOLOGIK VA IQTISODIY INTEGRATSIYALASHUV.....	37
Kuvatova Oliya Sheraliyevna, Husenov Muhridin Bahriddinovich	
UZBEKISTAN’S TRANSITION TO A GREEN ECONOMY STRATEGY: CURRENT CHALLENGES AND PROMISING OPPORTUNITIES.....	43
Ikromova Munisa Ikrom qizi	
ЎЗБЕКИСТОНДА “YASHIL” IQTISODIYOT XARAJATLARINI DAVLAT BUDJETIDAN MOLIYALASHTIRISHNING AHAMIYATI.....	48
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi	
YASHIL IQTISODIYOTNING DOLZARBLIGI HAMDA BARQAROR TARAQQIYOTGA TA’SIRI.....	54
Isroilov Eldorbek Elyorbek o‘g‘li	
GREEN FINANCE IN UZBEKISTAN: ADVANCING SUSTAINABLE DEVELOPMENT THROUGH INNOVATIVE STRATEGIES	60
Jenisbekova Nazerke Jenisbekovna Yuldasheva Nadira Viktorovna	
“YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISH STRATEGIYASI: O‘ZBEKISTON VA XITOIY	69
Lazimov Ilhombek Komil o‘g‘li, Nazarov Nodirjon Namoz o‘g‘li	
ЎЗБЕКИСТОННИНГ YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISH JARAYONIDA XORIJ TAJRIBALARINI JORIY ETISH ORQALI SAMARADORLIKKA ERISHISH TAMOIYILLARI	77
Mamayusupova Shohina Ulug‘bek qizi	
СТРАТЕГИЯ ПЕРЕХОДА УЗБЕКИСТАНА К “ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ”: СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ.....	83
Махмудова Юлдузхон Бахромжон кизи	
ЎЗБЕКИСТОННИНГ “YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISH STRATEGIYASI: MAVJUD MUAMMO VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR	89
Mirzohamdamov Abdurasul Ravshan o‘g‘li, Beknazarov Zafarjon Ergashevich	

O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH STRATEGIYASI VA BU ORQALI BARQAROR IQTISODIYOTGA ERISHISHI: MAVJUD MUAMMO VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR.....	94
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
СТРАТЕГИЯ ПЕРЕХОДА УЗБЕКИСТАНА К "ЗЕЛЕНОЙ ЭКОНОМИКЕ": СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	100
Усмонов Дониёр Ибрагимович, Насырходжаева Диляфруз Сабитхановна	
NEW INSURANCE PRODUCTS IN GREEN ECONOMY: NEW OPPORTUNITIES AND RISKS IN THE FINANCIAL SECURITY CONTEXT.....	110
Xodjaraxmanova Nazira Bakhtiyar kizi	
PRIORITY DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN ECONOMY IN UZBEKISTAN	117
Yo'ldoshev Ozodbek Abduvohid o'g'li	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA RESURSLARINI MOLIYALASHTIRISHGA OID LOYIHALARINI AMALGA OSHIRISH VA ULARNING STATISTIKASI	122
Yoqubboyev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2024-yil 17-18-oktabr, № 5 maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
